

Til Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Bergen 31.12.2007

Merknader til høringsnotatet om endringer i barnehageloven

VAPPUSbarnehagene er en fremtidsrettet, ideell organisasjon med over 60 års erfaring i bransjen. Vi har 25 barnehager og er med det den største barnehageorganisasjonen i Bergen. Vi har 400 ansatte som er veivisere for over 1200 barn. Denne uttalelsen er på vegne av alle våre 25 barnehager og deres ansatte.

Viser til brev av 31.10.2007, referanse 200705160-/MLA, der VAPPUSbarnehagene (tidligere Stiftelsen Husmødrenes Barnehager) blir bedt om å uttale seg som forslag til endringer i barnehageloven.

Vi vil dele opp våre merknader i følgende områder:

1. Lovfestet rett til barnehageplass
2. Rammefinansiering og finansiering av private barnehager

1. Lovfestet rett til barnehageplass

I utgangspunktet er dette et forslag som er riktig for alle småbarnsforeldre. Lovforslaget legger ansvaret på kommunen når det gjelder lovfestet rett til barnehageplass. Vi frykter at dette vil føre til usikkerhet i bransjen, med overutbygging de nærmeste årene og nedleggelse de påfølgende årene. Kommunen regulerer mange tomter til barnehageformål, og det er stort sett private aktører som bygger ut. Det må sikres en kontrollert videreutbygging av sektoren de neste årene, slik at de barnehagene som finnes i dag og som skal bygges de neste årene har grunnlag for videre drift.

Det må være rom for at noen plasser i hver barnehage kan stå tomme uten at det går utover kvaliteten i tilbudet i barnehagen, eller i verste fall oppsigelser og nedleggelse.

Vi håper dette er tatt høyde for i de føringer som legges til grunn for rammefinansieringen.

Det er viktig å sikre et likeverdig og kvalitativt godt tilbud til alle barn i barnehager uavhengig om de er private eller kommunale. Høringsnotatet sier lite om kvalitet i tilbudet i barnehagene.

Barnas veiviser siden 1947

2. Rammefinansiering og finansiering av private barnehager

Det er med stor bekymring vi leser forslaget om rammefinansiering av barnehagebransjen, der over 50 % av alle barnehager i dag er privat eiet og drevet. I Bergen kommune drives ca 70 % av alle barnehager av private barnehageaktører.

Hvordan vil vår økonomiske hverdag se ut om kommunen skal ha det hele og fulle ansvaret for finansieringen av våre barnehager uten sentralt bestemte retningslinjer? Dette skaper usikkerhet rundt vår videre drift og økonomiske situasjon!

Vi opplever liten grad av forutsigbarhet pr i dag, for utenom de statlige tilskuddene og foreldrebetalingen. Satsen for kommunale tilskudd er ikke klar før i løpet av mars inneværende budsjettår. Dette gir oss lav grad av forutsigbarhet og liten mulighet for tidlig og god planlegging av drift av barnehagene. Vi trenger klare og tydelige retningslinjer for kommunene, uten rom for tolkninger, for tildelig av tilskudd. Lovforslaget legger nå opp til at kommunen skal ha ansvaret for hele vår økonomiske situasjon, med dagens erfaringer er dette meget uforutsigbart og uheldig for vår drift.

Vi mener det må utarbeides statlige retningslinjer og kostnadsnøkler om rammefinansiering skal innføres. Det bør utarbeides et forpliktende reglement for et slikt system som sikrer likebehandling og forutsigbarhet i private barnehagers økonomi.

Rammefinansieringssystemet må også være etterprøvbart gjennom tydelige og klare fordelingsnøkler.

Vi mener også at det er for tidlig å innføre rammefinansiering nå. Dette må vente til full barnehagedekning er oppnådd, og til man har bedre oversikt over økonomiske konsekvenser av dette. Vi vil også presisere at kommunene ikke tidligere har hatt forvaltningsansvar for en sektor der over 50 % av aktørene er private. Med bakgrunn i dette bør det gjennomføres en overgangsordning for innføringen av rammefinansiering av sektoren. Det må gjøres et grundig forarbeid og utarbeides klare forskrifter og fordelingsnøkler før kommunene kan overta det økonomiske ansvaret helt og fullt.

Likebehandling, likt tilbud til alle barn uansett barnehage!

Vi opplever ikke likebehandling mellom kommunale og private barnehager pr i dag. Hvordan vil dette oppleves når kommunene fritt kan utarbeide modeller for finansieringen av private barnehager? Dette skaper stor usikkerhet for oss som stor, privat aktør i Bergen med mange små barnehager. Vår bekymring er hvilket kvalitativt, godt tilbud vi kan gi til barna i våre barnehager om den økonomiske situasjonen blir ytterligere innstrammet.

Om vår økonomiske situasjon blir ytterligere innstrammet vil dette føre til færre antall voksne pr barn i barnehagene. Barnehageloven sier kun noe om antall pedagoger pr barn. I forhold til øvrig bemanning skal den være forsvarlig – hva er forsvarlig bemanning? Så lenge det ikke er et bemanningskrav i barnehageloven er det opp til enhver barnehageeier å selv bestemme hva som er forsvarlig bemanning. Å drive barnehage er en personalkostnads tung virksomhet der mellom 80-90% av dagens driftsbudsjetter går til personalkostnader. Om konsekvensene av rammefinansiering er reduksjon i våre tilskudd vil muligheten for innstramning i kostnadsbruk være på personalsiden. Om vi i tillegg må redusere kostnader på vedlikehold, leker og utstyr vil dette forringe kvaliteten kraftig for barna i våre barnehager. Ved økonomisk likebehandling vil private barnehager være sikret å kunne gi samme tilbud som kommunale gjennom likt bemanningsnivå og like utstyrsvilkår.

Kan det offentlige godta at barn i vårt land ikke har et likeverdig tilbud uavhengig om barnet går i en kommunal eller privat barnehage?

Høringsnotatet gir oss private barnehageaktører liten eller ingen trygghet om likebehandling og økonomisk forutsigbarhet. Private barnehager driver i dag barnehager av høy kvalitet for barn, foreldre og ansatte. Vi kan ikke finne uttalelser i høringsnotatet som sikrer dette videre,

og sikrer likebehandling for barn i alle barnehager i Norge. Barn må ha rett til et kvalitativt likeverdig barnehagetilbud!

Kommunens dobbeltrolle

Kommunen er i dag tilsynsmyndighet og skal ifølge høringsnotatet også være vår økonomiske forvaltningsmyndighet. Dette samtidig som det nå er og vil bli ytterligere konkurranse i barnehagebransjen, og der kommunens barnehager vil være våre konkurrenter. Dette opplever vi som en uheldig dobbeltrolle. At en av våre største konkurrenter skal legge premissene for private barnehagers innholdsmessige og økonomiske drift gir oss liten handlekraft i et konkurranseutsatt marked.

Om private barnehager skal rammefinansieres gjennom kommunene må det legges tydelige, klare retningslinjer og forskrifter fra statens side. Ellers vil våre rammer økonomisk og innholdsmessig være styrt av en av våre største konkurrenter.

VAPPUSbarnehagene håper at våre innspill tas til etterretning. Vi vil presisere at vår største bekymring med dette lovforslaget er at barn i Bergen og Norge med dette lovforslaget ikke er sikret samme tilbud uavhengig av barnehage. Dette med bakgrunn i at prinsippet om likebehandling er tatt bort, og at de private barnehagene er lite eller ikke sikret økonomisk likebehandling i lovforslaget.

Vi misliker også sterkt kommunenes dobbeltrolle i dette lovforslaget gjennom den økte konkurransesituasjonen som vil bli følgene av lovfestet rett til barnehageplass.

Vi ønsker også å understreke at i Bergen er hele 70 % av alle barnehager private, og landet for øvrig over 50 % private. Det er med dette som utgangspunkt forunderlig at de private barnehager ikke er omtalt mer positivt i høringsnotatet, og heller ikke er sikret økonomisk likebehandling!

Med vennlig hilsen
for VAPPUSbarnehagene

Ane Landøy
Styreleder

Cathrine Haugen
Administrerende direktør

Kopi: Bergen kommune
PBL